

til alle de, der har deltaget i det her arbejde. Det er en hel masse mennesker, især fra Grønland og Danmark, en lang række embedsmænd, især fra Udenrigsministeriet, som meget utrætteligt og eksemplarisk har arbejdet for vedtagelsen af en deklaration om rettigheder, som jeg tror man med rette kan sige er den vigtigste deklaration vedrørende menneskerettigheder, som er blevet vedtaget, siden menneskerettighedserklæringen blev vedtaget i 1948.

Som sagt gik vedtagelsen af den her deklaration nærmest ubemærket hen, hvilket undrer mig og andre meget, især fordi man i Danmark påtog sig en meget, meget vigtig rolle og satte sig i spidsen for et arbejde, som burde have givet stor genlyd internationalt og ikke mindst skulle have givet genlyd og anledning til selvros internt i Danmark.

Deklarationen er jo – for de, der kender den – karakteriseret ved, at den knæsætter principper om rettigheder, som i modsætning til de almindelige menneskerettigheder, vil kender, er kollektive rettigheder. Det vil sige, at deklarationen handler om rettigheder for folk i ordets egentlige betydning, heriblandt folk, som ikke nødvendigvis har oprettet deres egen stat, men folk, som bor inden for eller uden for stater, og som dermed kan påberåbe sig rettigheder vedtaget af FN.

Jeg synes, at ud over glæden over vedtagelsen af deklarationen bør dagens tekst være, at Danmark som foregangsland også på det her område efterlever deklarationens bogstav og i sit fremtidige virke sørger for også inden for riget at leve op til deklarationens udmærkede tekst, som jo vil betyde, at forholdet mellem Danmark og Grønland for første gang også vil blive reguleret efter internationale regler.

Det har også indflydelse på det næste punkt, jeg vil omtale, og som hr. Lars-Emil Johansen just har omtalt, nemlig spørgsmålet om de forhåbentlig snart afsluttede forhandlinger i den grønlandsk-danske Selvstyrekommission. Kommissionen har altså beskæftiget sig med andre ting end olie og har også beskæftiget sig med andre spørgsmål end de spørgsmål, der drejer sig om, hvordan man bærer sig ad med at putte flere penge i den danske statskasse.

Ikke blot derfor, men også fordi det også på anderledes måde har optaget pressen langt mere, end FN-deklarationen har, vil jeg ganske kort sige, at jeg tror, at der nu er en chance for, at kommissionen også når til enighed om fordelingen af råstofindtægterne fra den grønlandske

undergrund. Det, der har været meget forstyrrende i opløbsfasen i kommissionens arbejde er, at der fra dansk side pludselig blev lagt en model på bordet, som ville betyde en skævdeling af indtægterne i dansk favør, og som ville betyde, at Danmark for et tilbud om et livslangt bloktilskud til Grønland ville kræve, at Grønland afgav rettigheder på området for udnyttelse af råstoffer. Det er selvsagt noget, som ikke ville være spiseligt for Grønland.

Jeg mener, at det, der nu ligger i kortene om en fair og rimelig fordeling af råstofindtægterne, har gang på jord; altså, det har en chance for at blive vedtaget i kommissionen, og derved ville kommissionen med et par måneders forsinkelse kunne gøre sit arbejde færdigt, og vi ville kunne lave en aftale, som ville kunne tilfredsstille begge parter – i hvert fald set med mine øjne. Vi trænger også til ligestilling på det område.

Vi har i den ophedede debat og i slutfasen været nødt til at være ude med nogle lidt stærkere formuleringer, end vi plejer at bruge. Bl.a. har vi diskuteret, at der måske kunne være behov for et midlertidigt stop for udstedelse af licenser til olieeftersøgningen i Grønland. Det må ses i lyset af, at vi forudså en situation, hvor ejerskabet til råstofferne ville være uafklaret, og ikke mindst hvor en aftale efter den foreslåede model, der lå på bordet, ville have betydet en skævvridning af indtægterne, sådan at Danmark fik broderparten af indtægterne og Grønland ville lægge land og miljø til og stort set ikke andet.

Der har også på det seneste været en diskussion om, hvordan man skal forstå de økonomiske relationer mellem Grønland og Danmark. Så sent som i dag har nogle været ude at sige, at de økonomiske overførsler, der har været fra Danmarks side, ville være at betragte som et lån optaget af Grønland. Til det er der at sige, at ifald vi skulle få en stor rudekuvert ind ad døren, som nogen har regnet ud skulle lyde på 130 mia. kr., så har man i det regnestykke glemt at modregne den udvinding, der har været af forskellige råstoffer i Grønland siden 1900-tallet. En lang række danske firmaer og den danske stat har været involveret i udvinding af en lang række forskellige mineraler i Grønland, som i perioder rigeligt har dækket de danske overførsler til Grønland. Så den regning, vi med stor forundring ville skulle se frem til at modtage fra Danmark, ville efter nærmere beregninger måske komme til at være en check i stedet for.